

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (обн., ДВ, бр. 94 от 2003 г.; изм., бр. 8 от 2004 г. и бр. 46 от 2015 г.)

§ 1. Член 12 се изменя така:

„Чл. 12. (1) Стойностите на канцерогените и мутагените във въздуха на работното място не трябва да превишават граничните стойности, посочени в приложение № 1.

(2) Работодателят извършва периодични измервания на канцерогени и мутагени, които могат да доведат до риск за здравето на работещите на работното място, и ги съпоставя с граничните стойности по ал. 1, когато:

1. не може да оцени по друг начин ефективността на предприетите предпазни и защитни мерки;

2. има промяна на условията, които могат да доведат до промени на експозицията.

(3) Работодателят взема под внимание резултатите от измерванията по ал. 2 при изпълнение на задълженията си за оценка на риска за здравето и безопасността на работещите.“

§ 2. В чл. 18 сеправят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Информацията по ал. 1 се използва за изготвяне на доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.“

§ 3. В чл. 21 ал. 3 се изменя така:

„(3) В списъка се включва информацията по чл. 18, ал. 1.“

§ 4. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите „при спазване на изискванията, посочени в приложението“ се заменят с „и при спазване на изискванията, посочени в приложение № 2“.

2. Създава се ал. 4:

„(4) Работещите по ал. 1 след прекратяване на работа с експозиция подлежат на наблюдение от общопрактикуващ лекар при провеждането на профилактични прегледи и изследвания по реда на наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето. При съмнение за развитие на професионално заболяване лицата се насочват към съответен специалист/лечебно заведение.“

§ 5. В чл. 24, ал. 3, т. 1 думата „индивидуалното“ се заменя с „копие на индивидуалното“.

§ 6. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в него думите „(ДВ, бр. 33 от 2001 г.)“ се заменят с „(ДВ, бр. 65 от 2008 г.)“.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Информация за потвърдените професионални заболявания, причинени от експозиция на канцерогени и мутагени при работа, се включва в доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.“

§ 7. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1, т. 1 буква „в“ се изменя така:

„в) вещество, смес или процес, включени в списъка по приложение № 3.“

2. В § 1а се създават т. 3 – 5:

„3. Директива (ЕС) 2017/2398 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от

рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 345, 27.12.2017 г., стр. 87 – 95).

4. Директива (ЕС) 2019/130 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 30, 31.1.2019 г., стр. 112 – 120).

5. Директива (ЕС) 2019/983 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 164, 20.6.2019 г., стр. 23 – 29).“

§ 8. Създава се приложение № 1 към чл. 12, ал. 1:

„Приложение № 1 към чл. 12, ал. 1

Гранични стойности на професионална експозиция

№ по ред	Наименование на агента	ЕО № ⁽¹⁾	CAS № ⁽²⁾	Гранични стойности						Забележка	
				8 часа ⁽³⁾			Краткосрочна ⁽⁴⁾				
				mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾	mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾		
1	2		3	4	5	6	7	8		9	
1.	Прах от твърда дървесина	-	-	2 ⁽⁸⁾	-	-	-	-	-	-	-
2.	Съединения на 6-валентния хром, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква „а“ от допълнителните разпоредби (като хром)	-	-	0,005	-	-	-	-	-	-	-
3.	Огнеупорни керамични влакна, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква „а“ от допълнителните разпоредби	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-
4.	Респирабилен прах от кристален силициев диоксид	-	-	0,1 ⁽⁹⁾	-	-	-	-	-	-	-
5.	Бензен	200-753-7	71-43-2	3,25	1	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾

№ по ред	Наименование на агента	ЕО № ⁽¹⁾	CAS № ⁽²⁾	Гранични стойности						Забележка	
				8 часа ⁽³⁾			Краткосрочна ⁽⁴⁾				
				mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾	mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾		
1	2		3	4	5	6	7	8		9	
6.	Винилхлориден мономер	200-831-0	75-01-4	2,6	1	-	-	-	-	-	-
7.	Етиленоксид	200-849-9	75-21-8	1,8	1	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
8.	1,2-эпоксипропан	200-879-2	75-56-9	2,4	1	-	-	-	-	-	-
9.	Трихлоретилен	201-167-4	79-01-6	54,7	10	-	164,1	30	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
10.	Акриламид	201-173-7	79-06-1	0,1	-	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
11.	2-нитропропан	201-209-1	79-46-9	18	5	-	-	-	-	-	-
12.	О-толуидин	202-429-0	95-53-4	0,5	0,1	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
13.	4,4'-метилendiанилин	202-974-4	101-77-9	0,08	-	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
14.	Епихлорхидрин	203-439-8	106-89-8	1,9	-	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
15.	Етилен дибромид	203-444-5	106-93-4	0,8	0,1	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾
16.	1,3-бутадиен	203-450-8	106-99-0	2,2	1	-	-	-	-	-	-
17.	Етиленов дихлорид	203-458-1	107-06-2	8,2	2	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾

№ по ред	Наименование на агента	ЕО № ⁽¹⁾	CAS № ⁽²⁾	Гранични стойности						Забележка	
				8 часа ⁽³⁾			Краткосрочна ⁽⁴⁾				
				mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾	mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾		
1	2		3	4	5	6	7	8		9	
18.	Хидразин	206-114-9	302-01-2	0,013	0,01						Кожа ⁽¹⁰⁾
19.	Бромоетилен	209-800-6	593-60-2	4,4	1	-					-
20.	Отработени газове от дизелови двигатели	-	-	0,05 ^(*)							
21.	Смеси на полициклични ароматни въглеводороди, по-специално съдържащи бензо[а]пирен, които са канцерогени по смисъла на настоящата директива										Кожа ⁽¹⁰⁾
22.	Минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя										Кожа ⁽¹⁰⁾
23.	Кадмий и неговите неорганични съединения	-	-	0,001 ⁽¹¹⁾	-	-	-	-	-		
24.	Берилий и неорганични берилиеви съединения	-	-	0,0002 ⁽¹¹⁾	-	-	-	-	-		Кожна и дихателна сенсбилизация ⁽¹²⁾

№ по ред	Наименование на агента	ЕО № ⁽¹⁾	CAS № ⁽²⁾	Гранични стойности						Забележка	
				8 часа ⁽³⁾			Краткосрочна ⁽⁴⁾				
				mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾	mg/m ³⁽⁵⁾	ppm ⁽⁶⁾	f/ml ⁽⁷⁾		
1	2		3	4	5	6	7	8		9	
25.	Арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения	-	-	0,01 ⁽¹¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
26.	Формалдехид	200-001-8	50-00-0	0,37	0,3	-	0,74	0,6	-	Кожна сенсibiliзация ⁽¹⁴⁾	
27.	4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин)	202-918-9	101-14-4	0,01	-	-	-	-	-	Кожа ⁽¹⁰⁾	

Забележки:

⁽¹⁾ ЕО №, т.е. EINECS, ELINCS или NLP, е официалният номер на веществото в рамките на Европейския съюз, както е определено в част 1, раздел 1.1.1.2 от приложение VI към Регламент (ЕО) № 1272/2008.

⁽²⁾ CAS №: Номер в регистъра на CAS (Служба за химични индекси).

⁽³⁾ Измерена или изчислена претеглена във времето средна стойност (TWA) за референтен период от осем часа.

⁽⁴⁾ Гранична стойност на краткосрочна експозиция (STEL). Гранична стойност, над която не следва да има експозиция и която се отнася за 15-минутен период, освен ако е посочено друго.

⁽⁵⁾ mg/m³ = милиграма на кубичен метър въздух при температура 20 °C и 101,3 kPa (760 mm живачен стълб).

⁽⁶⁾ ppm = части на милион в обем във въздуха (ml/m³).

⁽⁷⁾ f/ml = влакна на милилитър.

⁽⁸⁾ Инхалабилна фракция: ако прахът от твърда дървесина е смесен с други видове дървесен прах, граничната стойност се прилага по отношение на всички видове дървесен прах, които се намират в сместа.

⁽⁹⁾ Респирабилна фракция.

⁽¹⁰⁾ Възможен е значителен принос за общото натрупване в тялото чрез кожна експозиция.

^(*) Измерено като елементарен въглерод.

⁽¹¹⁾ Инхалабилна фракция.

⁽¹²⁾ Веществото може да предизвика сенсibiliзация на кожата и на дихателните пътища.

⁽¹³⁾ Веществото може да предизвика сенсibiliзация на кожата.“

§ 9. Приложението към чл. 22, ал. 3 става приложение № 2 към чл. 22, ал. 3.

§ 10. Създава се приложение № 3 към § 1, т. 1, буква „в“ от допълнителните разпоредби: „Приложение № 3 към § 1, т. 1, буква „в“ от допълнителните разпоредби

Списък на вещества, препарати и процеси

1. Производство на аурамин.
2. Работи, при които работещите са експонирани на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи се в каменовъглени сажди, каменовъглени смоли или катрани.
3. Работи, при които работещите са експонирани на прах, дим или аерозол при пържене или електролитно рафиниране на медно-никелов щайн.
4. Процеси със силни киселини при производство на изопропилов алкохол.
5. Работи, при които работещите са експонирани на прах от твърдо дърво, както и вещество или смес, освобождавани при тези процеси.
6. Работа, свързана с експозиция на респирабилен прах от кристален силициев диоксид, получен при работен процес.
7. Работа, свързана с кожна експозиция на минерални масла, които са били използвани преди в двигатели с вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части на двигателя.
8. Работа, свързана с експозиция на емисии на отработени газове от дизелови двигатели.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 11. Наредбата влиза в сила от 17 януари 2020 г. с изключение на:

1. граничната стойност за прах от твърда дървесина (ред № 1 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2023 г.;
2. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром (ред № 2 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2025 г.;
3. граничните стойности и забележки за трихлороетилен (ред № 9 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), 4,4'-метилendiанилин (ред № 13 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), епихлорхидрин (ред № 14 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), етилен дибромид (ред № 15 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), етиленов дихлорид (ред № 17 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), смеси на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи бензо[а]пирен, които са канцерогени по смисъла на наредбата (ред № 21 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), и минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя (ред № 22 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 20 февруари 2021 г.;
4. граничната стойност за отработени газове от дизелови двигатели (ред № 20 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 21 февруари 2023 г., а за отработени газове от дизелови двигатели в подземните минни работи и изграждането на тунели – от 21 февруари 2026 г.;
5. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения (ред № 23 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2027 г.;
6. граничната стойност и забележки за берилий и неорганични берилиеви съединения (ред № 24 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 11 юли 2026 г.;
7. граничната стойност на арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения (ред № 25 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за отрасъла за топене на мед – от 11 юли 2023 г.;
8. граничната стойност на формалдехид (ред № 26 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането – от 11 юли 2027 г.;

9. граничната стойност на 4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин) (ред № 27 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г.

§ 12. До 16 януари 2023 г. граничната стойност за прах от твърда дървесина е 3 mg/m^3 .

§ 13. До 16 януари 2025 г. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром е $0,010 \text{ mg/m}^3$, а граничната стойност на съединенията на 6-валентния хром за процесите на запояване или плазмено рязане или подобни процеси, при които се отделят газове, е $0,025 \text{ mg/m}^3$.

§ 14. До 19 февруари 2021 г. за трихлороетилен, епихлорхидрин и етиленов дихлорид се прилагат гранични стойности, както следва:

1. за трихлороетилен – $135,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $1000,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция;

2. за епихлорхидрин – $8,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

3. за етиленов дихлорид – $4,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $8,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция.

§ 15. (1) До 10 юли 2021 г. за кадмий и неговите неорганични съединения, берилий и неорганични берилиеви съединения, арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения и формалдехид се прилагат граничните стойности, както следва:

1. за кадмий и неговите неорганични съединения – $0,05 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

2. за берилий и неорганични берилиеви съединения – $0,002 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

3. за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения – $0,05 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция;

4. за формалдехид – $1,0 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция и $2,0 \text{ mg/m}^3$ за 15-минутна експозиция.

(2) Граничните стойности за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения по ал. 1, т. 3 за отрасъла за топене на мед се прилагат до 10 юли 2023 г.

(3) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения е $0,004 \text{ mg/m}^3$.

(4) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2026 г. граничната стойност за берилий и неорганични берилиеви съединения е $0,0006 \text{ mg/m}^3$.

(5) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничните стойности за формалдехид за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането са $0,62 \text{ mg/m}^3$ за 8-часова експозиция или 0,5 ppm за 15-минутна експозиция.

§ 16. В приложение № 1 към чл. 1, ал. 1, т. 3 от Наредба № 13 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (обн., ДВ, бр. 8 от 2004 г.; изм., бр. 71 от 2006 г., бр. 67 от 2007 г., бр. 2 от 2012 г., бр. 46 от 2015 г. и бр. 73 от 2018 г.) редове с номера 4, 39, 59, 63, 73, 87, 155, 170, 172, 187, 207, 330, 398, 415, 477, 493, 513 и 534 се заличават.

Министър на труда и социалната политика: **Деница Сачева**

Министър на здравеопазването: **Кирил Ананиев**